

Tatil Notları

Altan Ekmen

Aslında tatilden döneli çok olmasına rağmen adına tembellik mi yoğunluk mu dersiniz bilemedim, yazımız gecikti. Bu seneki tatilimi de ailecek baba ocağımız Şiran'da geçirdik. Son üç yıldır tatil yapıyorum diyebilirim. İşimizin yoğunluğu gereği yıllık 15/ 25 günlük tatillerle yazın nasıl geçtiğini bilemeden yeni takvim yılı başlar bir koşturmacadır giderdi. Geçen yıllarda da yazdığım gibi Şiran doğası ,havası ve insanı ile çok yaşanması bir vatan köşesi. Orayı yaşanılır kılan kim varsa herkese müteşekkirim.

Bu yılki kazancım yine esnaf sohbetleri ile elde ettiğimiz, öğrendiğimiz tecrübeler oldu. Bir büyüğümüzü ayakkabı dükkanında ziyaretim sırasında bütün İslam dünyasının ortak sorunu olan bir konuyu gündeme getirdi. Benimde üzerinde en çok kafa yorduğum bir konu olunca bütün dostlarla ve ilgililerle paylaşmak gereği hasıl oldu. Misafir olduğum esnafa İşler nasıl kazancınız iyimi diye sordüğümüzde;

Hocam hiç sormayın esnaflık zor. Bazı insanlar bu işletmelerin nasıl döndüğünü bilmiyorlar. İnanır mısınız şu anda defterde yazılı borçlar arasında 20 tl ayakkabı diye yazılı. 0 ayakkabı bu gün en az 250 tl olmuş ama adam hala borcunu ödemiyor. (Bunun üzerine şu soruyu sormam icap etti)

Peki şimdi getirip verse 20 tl olarak mı alacaksın yoksa ayakkabının değeri olan 250 tl mi alacaksın?

Sayın hocam 20 tl alsam işletmeyi döndüremem. Desem ki senin aldığın ayakkabı şu anda 250 tl, sen hiç değilse 100 lira ver; çıkıp dışarda bize hakaret ediyor. Diyor ki; filancı bizden faiz istiyor diye ..

Peki böyle bir hadise yaşandı mı?

Amcanın yüzü kızardı, gözlerini yere dikerek konuşsam mı yoksa sussam mı türünden birkaç saniye düşündükten sonra dedi ki:

Evet hocam böyle bir hadise yaşadım. Birisi beni faiz almakla suçladı.

...

İslam dünyasında ve ülkemizde enflasyon ve faiz ilişkisinin çözülmemiş olması çok ciddi bir sorun. Mantık diyor ki; enflasyon kadar artış faiz olmaz. Olmamalıdır. Çünkü siz enflasyon kadar artış alamadığınız zaman adam sizin 250 tl' lik ayakkabınızın sadece 20 tl sini ödeyip 230 tl' nizi kendi çıkarına kullanmış oluyor, kul hakkı yemiş oluyor.

Yine Şiran'da esnaflardan bazıları bu işe kendilerince mantıklı bir çözüm bulmuşlar, şöyle ki ; eğer siz bir çuval şeker yada bir ton demir aldıysanız esnaf borç defterine o günkü şekerin ederini yazmıyor. Defterde bir çuval şeker diye yazıyor. Siz altı ay sonra ödemeye geldiğinizde şeker kaçta çıkmışsa ondan fiyatını ödüyorsunuz. Bu durum daha mantıklı görünse de konuyu ilahiyat mezunu akrabalarım ve arkadaşlarıma sordum; "Bu durum islam hukukunda doğru mudur?" diye " olmaz caiz değildir" dediler. Cevabı duyunca şaşırıp kaldım. Şimdi çalışanlar her yıl maaşlarına paranın değer kaybı kadar yani "enflasyon farkı" kadar zam isteyip alıp harcıyorlar. Bu duruma "caiz değildir" yada "haramdır " diyen yok. Ama esnaf, malına paranın değer kaybı kadar fark isteyince adı "faiz" oluyor.

Dedim; peki neden caiz değildir?

Dediler ki, eğer bir çuval şeker aldıysa yerine getirip bir çuval şeker verebilir, ama şekerin parasını ödeyecekse almış olduğu günün parasından ödemelidir.

Yine sordum: diyelim ki şeker olarak ödemek istedi, gidip bir başka yerden şeker alırken yine zamlı fiyattan alacak yani 100 tl'ye aldığı şekeri sahibine geri vermek için bir yıl sonra 185 liradan alacak. Gidip borçlu olduğu adama 185 tl ödese olmaz mı?

-Olmaz..! Dediler

Ben akletmesi gereken herkese istirham ediyorum; Paranın değer kaybı kadar olan kısım kadar artış konusunu düşünmek ve çözüme kavuşturmak gerekir. Maaşımızı zamlı alıyorsak her bir ürünün artışı oranındaki farkı ödemek zorundayız. Aksi halde karşımızdakinin hakkına girmiş oluruz.

Tatil süresince ve hayırlı işimizde yanımızda olan, bize destek olan, gülüyüz gösteren, yaren olan, yar olan, dost kalan bütün hemşehrilerimize candan teşekkürler ve selamlarımla..